

Sygn. akt V CSK 51/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa C. U. jako następcy prawnego W. P.
przeciwko J. B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 września 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 22 grudnia 2016 r. uznał za bezskuteczną wobec powoda umowę darowizny opisanej nieruchomości zawartą w dniu 23 lutego 2010 r. pomiędzy W. B. jako darczyńcą i dłużniczką a J. B. jako obdarowaną, w celu zaspokojenia wymagalnej wierzytelności powoda.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwanej.

W skardze kasacyjnej pozwana powołała podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego i potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości połączyła z koniecznością odpowiedzi na przedstawione pytania:

- czy czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli w chwili wystąpienia ze skarga pauliańska, jak i w chwili orzekania przez Sąd, czy też w chwili jej dokonywania,

- czy rzeczywista niewypłacalność dłużnika zachodzi w chwili wystąpienia ze skargą i w chwili orzekania przez Sąd, czy też istotny jest moment faktycznego dokonania zaskarżonej czynności,

- czy comiesięczna spłata zadłużenia wynikającego z zaciągniętej pożyczki ma wpływ na żądanie powoda i określenie wysokości wierzytelności,

- czy wiedza powoda o pogarszającej się sytuacji finansowej rodziny pozwanej ma znaczenie dla skuteczności skargi paulińskiej,

- czy posiadanie przez dłużniczkę nieruchomości oraz majątku firmy świadczy o niewypłacalności dłużniczki i potrzebie uwzględnienia powództwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem

skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie się przez skarżącego na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymaga przedstawienia konkretnego problemu i wskazania przepisu, na tle którego się on pojawił oraz przedstawienia argumentacji, odrębnej od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, a przemawiającej za tym, iż rozstrzygnięcie go stwarza rzeczywiste i poważne trudności. Ponadto wiąże się z obowiązkiem wykazania, że problem jest istotny i poważny, w rozumieniu powołanego przepisu, nierozwiązany w dotychczasowym orzecznictwie sądowym, ma uniwersalny charakter i jego wyjaśnienie służyć będzie rozpoznaniu innych podobnych spraw oraz rozstrzygnięciu sprawy skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Skuteczne powołanie przez skarżącego przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

Sformułowane przez skarżącego wątpliwości dotyczą przepisu art. 527 k.c. w kontekście przesłanek objętych obydwoma przyczynami. Z uwagi na to,

że zakresy obu tych przesłanek częściowo pokrywają się i dotyczą wykładni tych samych regulacji, należało zatem ustosunkować się do nich łącznie. Przedstawione przez skarżącą zagadnienie pozbawione jest cech istotności i nowości. Poruszona w nim problematyka była przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego, w których została zawarta interpretacja przepisów regulujących skargę pauliańską w kodeksie cywilnym, jak i w prawie upadłościowym. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca nie powołała żadnych wypowiedzi Sądu Najwyższego i nie odniosła się do przedstawianych w nich zapatrywań. Nie podała argumentów przemawiających za potrzebą zmiany dotychczasowych poglądów. Tego dotyczą dwa pierwsze i ostatnie pytania, odnoszą się wprost do szeroko omówionych przesłanek skargi pauliańskiej, które nie wypełnią omówionych wymagań. Natomiast pytania trzecie i czwarte są skierowane na ocenę ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego wyroku, co nie podlega kontroli kasacyjnej. Wszystkie podane wątpliwości są osadzone w realiach tej sprawy i zmiierają do uzyskania stanowiska w odniesieniu do trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia. Motywy wniosku skarżącej nie wypełniły wskazanych przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W postępowaniu apelacyjnym nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 309⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aw

jw